

Rafał Ordyniec

Przygotowanie i wykorzystanie pododdziałów rozpoznawczych SZ RP do misji poza granicami kraju

---

Obronność - Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej nr 2(10), 118-127

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

AUTOR

mgr Rafał Ordyniec

rafalordyniec1@interia.pl

PRZYGOTOWANIE I WYKORZYSTANIE PODODZIAŁÓW ROZPOZNAWCZYCH SZRP DO MISJI POZA GRANICAMI KRAJU

Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego artykułu są pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZRP). Natomiast jego głównym celem jest zdefiniowanie zarysu problematyki dotyczącej przygotowania i wykorzystania pododdziałów SZRP do misji poza granicami kraju. Na potrzeby niniejszego opracowania postawiono tezę o następującej treści: *Zakłada się, iż właściwe przygotowanie pododdziałów SZRP stanowi istotną bazę wyjściową w zakresie możliwości wykorzystania tychże pododdziałów w celu przeprowadzania misji poza granicami kraju.* Opracowanie składa się z trzech części, które wprowadzają w zakres obranej tematyki. Na potrzeby przeprowadzonej analizy źródłowej skoncentrowano się na takich zagadnieniach, jak: definicyjne ujęcie rozpoznawania wojskowego jako wprowadzenie w problematykę zadań SZRP, specyfika przygotowawcza pododdziałów rozpoznawczych SZRP w zakresie ich wykorzystania do misji poza granicami kraju, a także potencjalne przeszkody dotyczące przygotowania pododdziałów rozpoznawczych SZRP w odniesieniu do ich wykorzystania w ramach misji poza granicami kraju. Przeprowadzono analizę literatury przedmiotu oraz analizę aktów prawnych i dokumentacji wewnętrznej. Autor w poniższym opracowaniu ze szczególnym uwzględnieniem podjął próbę określenia zadań rozpoznania wojskowego, jak również podstaw programowych szkolenia oraz potrzeb w zakresie zmian szkolenia pododdziałów rozpoznawczych SZRP, doboru tematyki, która ułatwi elementom rozpoznawczym, a także sztabowym komórkom rozpoznawczym SZRP wykonywanie zadań w ramach misji poza granicami kraju.

Definicyjne ujęcie rozpoznawania wojskowego jako wprowadzenie w problematykę zadań SZRP

Rozpoczynając rozważania na temat przygotowania pododdziałów rozpoznawczych SZRP, należy przede wszystkim zdefiniować pojęcie rozpoznania wojskowego w ujęciu czynnościowym oraz rzeczowym, jak rów-

niez zdefiniować, czym jest system rozpoznania wojskowego, gdyż to te właśnie pojęcia determinują zadania i struktury pododdziałów rozpoznawczych oraz sztabowych komórek rozpoznawczych SZRP.

Doktryna Rozpoznanie Wojskowe definiuje wyżej wskazane pojęcia w następujący sposób: *Rozpoznanie wojskowe to ogół przedsięwzięć, których głównym celem jest zapewnienie powodzenia operacji i zwycięstwa w walce zbrojnej. Stanowi podstawę planowania działań militarnych oraz niezbędne narzędzie zapewniające optymalne wykorzystanie posiadanego potencjału militarnego*¹. Rozpoznanie wojskowe zgodnie z powyżej wspomnianą doktryną postrzegane powinno być w dwóch aspektach – rzeczowym i czynnościowym. Aspekt rzeczowy określa potencjał rozpoznawczy rozumiany jako siły i środki rozpoznania. Siły i środki rozpoznania natomiast należy postrzegać jako sztabowe komórki rozpoznawcze oraz oddziały i pododdziały rozpoznawcze, zadaniowe grupy rozpoznawcze, a także elementy rozpoznawcze, których zadaniem jest pozyskiwanie, zdobywanie oraz gromadzenie i rozpowszechnianie informacji. Natomiast w aspekcie czynnościowym rozpoznanie wojskowe postrzegane jest jako stały proces zdobywania i gromadzenia danych w celu wspierania podjęcia decyzji przez dowódców. Rozpoznanie w ujęciu czynnościowym w ramach Sojuszu nazywane jest z kolei *ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance)*.

ISTAR w ujęciu systemowym można określić *jako zintegrowany system rozpoznania, posiadający w swoim składzie ściśle powiązane ze sobą i jednolicie kierowane, wyspecjalizowane podsystemy (osobowe i techniczne) przeznaczone do pasywnego i aktywnego rozpoznania pola walki, wykrywania i wskazywania celów tj. obiektów oraz działań informacyjnych (np. zbieranie, opracowywanie i rozpowszechnianie informacji)*².

Kolejną kwestią, którą należy rozpatrzyć podczas rozważania problemów związanych z rozpoznaniem wojskowym jest pojęcie systemu rozpoznania oraz jego składowych. Skład systemu będzie różnicowany w zależności od poziomu działalności rozpoznawczej oraz szczebla dowodzenia. Wynika to bowiem z konieczności dostosowania struktur do potrzeb informacyjnych na danym poziomie dowodzenia. Instrukcja zgrywania systemów walki definiuje system rozpoznawczy w następujący sposób: *System rozpoznania to rozwinięte i ugrupowane w przestrzeni siły i środki rozpoznawcze sił zbrojnych wraz z ich komórkami kierowania, powiązane więzami informacyjnymi oraz działające zgodnie z zamiarem prowadzenia operacji, w celu zdobywania informacji niezbędnych do skutecznego prowadzenia i planowania jej dalszego przebiegu*³.

---

¹ Doktryna *Rozpoznanie Wojskowe* D/2 SG WP 1648/2013, s. 8.

² M. Łokociejewski, *Rozpoznanie Wojskowe*, cz. 1. *Podstawy teoretyczne*, AON, Warszawa 2003, s. 15.

³ *Instrukcja Zgrywania Systemów Walki w SZRP DD/7.1.2*, Warszawa 2011, s. 15.

System rozpoznania SZRP tworzą elementy składowe stanowiące podsystemy⁴:

- rozpoznania ogólnowojskowego (w tym: rozpoznania osobowego, patrolowego i dalekiego);
- rozpoznania obrazowego;
- rozpoznania elektronicznego.

Jak zaznaczono wcześniej, zdefiniowane powyżej pojęcia umożliwiają określenie podstawowych zadań rozpoznania, a także sposobów ich realizacji. Dodatkowo pozwalają na tworzenie struktur, które ułatwiają terminowe i skuteczne wykonywanie zadań stojących przed rozpoznaniem wojskowym. Struktury sił rozpoznania oraz ich zadania zarówno w działaniach konwencjonalnych, jak i w warunkach wojny asymetrycznej, będą podobne. Różnice wynikać będą głównie ze sposobów pozyskiwania informacji oraz zadań stojących przed wojskami walczącymi. Do zasadniczych sposobów pozyskiwania informacji należą: obserwowanie, przesłuchiwanie, wypytywanie, badanie wyposażenia, zdarzeń lub dokumentów należących do lub bezpośrednio związanych z potencjalnym przeciwnikiem, porównanie danych biometrycznych, analiza wielospektralnych danych obrazowych, analiza sygnałów radiolokacyjnych odbitych od rozpoznawanych obiektów, poszukiwanie, śledzenie, przechwytywanie, namierzanie, analiza techniczna. Wielość możliwych sposobów pozyskiwania informacji umożliwia właściwy ich dobór w zależności od rodzaju prowadzonych działań. Ponadto należy zwrócić uwagę na typowe zadania rozpoznania realizowane w ramach misji.

Działalność rozpoznawcza obejmuje kilka najczęściej realizowanych zadań, do których należą⁵:

- rozpoznanie zagrożeń minowych;
- rozpoznanie dróg i mostów m.in. pod kątem przejezdności;
- kontrole ruchu;
- obserwacja i dozorowanie rejonów NAI (*Named Area of Interest*);
- inwigilacja ludności stron konfliktu;
- wykrywanie i monitorowanie zagrożeń w zakresie broni masowego rażenia;
- wskazywanie miejsc przebywania osób poszukiwanych;
- ochrona osób wizytujących strefę;
- monitorowanie sytuacji polityczno-militarnej;
- ustalanie nastrojów;
- monitorowanie demonstracji i masowych wystąpień.

Powyższe zadania nie są zasadniczo inne niż zadania realizowane przez rozpoznawców w ramach działań klasycznych. Ich specyfika wynika

---

⁴ Tamże, s. 15-17.

⁵ Por., *Działania rozpoznawcze – tymczasowa instrukcja*, DWLąd. Wewn. 17/2002, Warszawa 2002.

przede wszystkim z konieczności prowadzenia działań w warunkach szczególnych takich, jak: obce środowisko, wroga ludność, trudności w wykryciu przeciwnika działającego bez umundurowania oraz faktu, iż przeciwnik nie wykorzystuje konwencjonalnych środków walki w rozumieniu sprzętu ciężkiego, broni pancernej, a skupia się na walce o charakterze partyzanckim, tak więc większość zadań przejmą pododdziały rozpoznania osobowego HUMINT (*Human Intelligence*) oraz elementy wsparcia psychologicznego (EWP), jak również pododdziały rozpoznania obrazowego IMINT (*Imagery Intelligence*) wykorzystujące bezzałogowe środki rozpoznawcze (BSR). Nie należy jednak marginalizować zadań rozpoznania ogólnowojskowego, ponieważ ich zadania w zakresie prowadzenia obserwacji, dozorowania, powinny być realizowane i stanowić ważny element systemu rozpoznania w ramach misji. Niezwykle istotne są również zadania realizowane przez sztabowe komórki rozpoznawcze zajmujące się analizą i dystrybucją informacji.

Warto zauważyć, iż w celu przygotowania żołnierzy rozpoznania podejmowane są próby doboru tematyki szkolenia w ramach przeszkalania w jednostkach wojskowych (JW) oraz realizowanie szkoleń specjalistycznych, które umożliwiają przygotowanie do specyfiki działania poza granicami kraju zarówno pododdziałów, jak i oficerów sztabu. Ponadto analiza konfliktów asymetrycznych, w których brały udział SZRP w ostatnich latach, wykazuje, iż najskuteczniejszym sposobem pozyskiwania informacji w warunkach asymetrycznych jest rozpoznanie osobowe (HUMINT) oraz elementy działań psychologicznych. Ich skuteczność wynika ze sposobów pozyskiwania informacji, którymi się posługują, oraz wysokiego poziomu specjalizacji i wykszolenia. Elementy te mają również miejsce w działaniach konwencjonalnych, niemniej ich rola w tychże działaniach jest stosunkowo mniejsza. Innym ważnym elementem rozpoznawczym, który sprawdza się zarówno w działaniach konwencjonalnych, jak i asymetrycznych jest rozpoznanie obrazowe (IMINT). Bezpilotowe środki rozpoznawcze są skutecznie wykorzystywane w działaniach ze względu na duży zasięg obserwacji oraz zmniejszenie zagrożenia dla żołnierzy. Elementy te stanowią składowe systemu ISTAR⁶.

W kolejnej części omówiona zostanie specyfika przygotowawcza pododdziałów rozpoznawczych SZRP w zakresie ich wykorzystania do misji poza granicami kraju.

---

⁶ Zob., J. Kajetanowicz, *Wojsko Polskie w systemie bezpieczeństwa państwa 1945-2010*, Wyd. Historyczne, Częstochowa 2013, s. 59-65.

Specyfika przygotowawcza pododdziałów rozpoznawczych SZRP w zakresie ich wykorzystania do misji poza granicami kraju

Należy zauważyć, iż elementy składowe systemu rozpoznania SZRP doskonalą się w ramach zajęć programowych na podstawie dokumentów doktrynalnych regulujących szkolenia w SZRP oraz w oparciu o specjalistyczne programy szczegółowo określające zadania dla pododdziałów i oddziałów rozpoznawczych. Ponadto w ramach szkoleń i kursów systematycznie podnoszone są kwalifikacje specjalistyczne zwiadowców. Program szkolenia określa zasady szkolenia pododdziałów rozpoznania ogólnowojskowego w cyklu 36 miesięcznym. Szeroki dobór tematyki na każdym etapie szkolenia umożliwi przygotowanie grup zadaniowych ISTAR w celu przygotowania działań rozpoznawczych w ramach wszystkich działań bojowych, stabilizacyjnych oraz humanitarnych. Cykl przygotowania pododdziałów wyznaczonych do udziału w misji składa się z czterech zasadniczych etapów⁷:

- planowania;
- przygotowania i formowania;
- szkolenia;
- przygotowania do rotacji.

Rozpoczynając całą procedurę szkolenia, stany osobowe odbywają szkolenie zapoznawcze w zakresie realizacji zadań w ramach udziału w operacji poza granicami kraju z dziedziny znajomości Międzynarodowego Prawa Konfliktów Zbrojnych i Prawa Humanitarnego, poznając szereg umów zawartych w konwencjach Genewskich. Niezbędne okazuje się przeszkolenie stanów osobowych z dotychczas obowiązujących zasad użycia siły (ROE – *Rules of Engagement*) oraz ich właściwej interpretacji. Dodatkowo zwiadowcy poddawani są szkoleniu w zakresie aspektów kulturowych, religijnych i geopolitycznych rejonów misji.

Cztery etapy składające się na zasadnicze przygotowanie do misji trwają prawie 12 miesięcy. Pierwszym z nich jest planowanie trwające od 2,5 do 3 miesięcy, koncentrujące swoją uwagę na⁸:

- opracowaniu niezbędnej dokumentacji organizacyjno-rozkazodawczej;
- wyznaczeniu dowódców Polskiego Kontyngentu Wojskowego (PKW);
- kwalifikacjach;
- badaniach;
- poświadczeniach bezpieczeństwa.

---

⁷ Zob. *Program Szkoleniowy DW Łąd Wewnętrzny*, 141/2009.

⁸ Tamże.

Kolejnym krokiem w omawianym zakresie jest przygotowanie i formowanie, na które przewidziany jest okres 2 miesięcy. Dowódcy odpowiedzialni za formowanie PKW uczestniczą w rekonesansie rejonu misji oraz partycypują w kursie instruktorskim. Szereg czynności, jakie należą do żołnierzy wyznaczonych do kolejnej rotacji, rozpoczyna się od szkoleń w oparciu o Centra i Ośrodki w kraju i za granicą. Ich celem jest zdobycie odpowiednich kwalifikacji na wyznaczone stanowiska służbowe i jednocześnie doskonalenie znajomości zasad obejmujących Prawo Humanitarne, w tym zasady użycia siły, oraz poznanie aspektów kulturowych i religijnych obowiązujących w rejonie misji. Dodatkowo dla żołnierzy pododdziałów przewidziane jest szkolenie SERE na poziomie A, B, C (*Survival, Evasion, Resistance, and Escape*), gdzie są przygotowani do przetrwania w różnych środowiskach i poddawani izolacji. Najdłuższym etapem w trakcie przygotowania komponentów PKW jest oczywiście szkolenie zajmujące prawie pół roku. Na początku komponenty PKW w oparciu o swoje macierzyste jednostki zdobywają dodatkowe kwalifikacje w zakresie szkolenia bojowego i logistycznego. Następnie na zorganizowanym poligonie szczególnie takie, jak: drużyna i pluton poddawane są certyfikacji. W oparciu o specjalistyczne ośrodki dokonywane jest zgrywanie zespołów bojowych PKW. Ostatnim elementem wchodzącym w skład przygotowań jest najwyższa forma szkolenia wojsk, czyli ćwiczenie taktyczne z wojskami, po którym pozostaje tylko zgrywanie komponentów PKW. Ostatnim etapem, lecz tak samo istotnym jak poprzednie, jest przygotowanie do rotacji. Indywidualne doposażanie się każdego żołnierza, czy wykorzystywanie urlopów przyczynia się do podniesienia morale oraz do pełnej gotowości do przemieszczenia w rejon misji.

W strukturze szkolenia pododdziałów rozpoznawczych bardzo ważną rolę odgrywają szkolenia specjalistyczne. Do najważniejszych należą⁹:

- szkolenie SERE poziomu A, B, C;
- Counter IED – poziomu I i II (*Improvised Explosive Device*);
- szkolenia analizy danych;
- szkolenia z zakresu ROE;
- szkolenia językowe (język angielski oraz języki miejscowe);
- szkolenia dla oficerów sztabowych komórek rozpoznania;
- podstawowe szkolenia z zakresu rozpoznania osobowego;
- szkolenia z zakresu działań informacyjnych;
- szkolenie w ramach kursu PATROL.

Zakres tematyczny przedstawionych kursów jest niezwykle szeroki, a zakres przekazywanych treści dobrany odpowiednio dla zwiadowców oraz dla oficerów sztabu SZRP.

---

⁹ Zob. J. Kajetanowicz. *Polskie wojska operacyjne w systemie bezpieczeństwa państwa 1990-2010*, Wyd. Bellona, Warszawa 2013.

W kolejnej części omówione zostaną potencjalne przeszkody dotyczące przygotowania pododdziałów rozpoznawczych SZRP w odniesieniu do ich wykorzystania w ramach misji poza granicami kraju.

Potencjalne utrudnienia w zakresie przygotowania pododdziałów rozpoznawczych SZRP do misji poza granicami kraju

Mając na względzie przygotowania pododdziałów rozpoznawczych SZRP do misji poza granicami kraju, należy zauważyć, iż wymienione we wcześniejszej części opracowania kursy nie są cykliczne, a większość z nich realizowana jest przez sojuszników w języku angielskim, co w znacznym stopniu utrudnia szkolenie ze względu na wciąż istniejące bariery językowe. Pomimo kilku zastrzeżeń system przygotowania elementów rozpoznawczych do wykonywania zadań w szczególnych warunkach asymetrycznego pola bitwy uznać należy za właściwy i prawidłowo zorganizowany. Poddając go jednak ocenie, możemy postawić pytanie, czy na pewno jest skuteczny oraz czy wszystkie możliwości rozpoznania wykorzystywane są w trakcie działań. Opinie uczestników różnych misji zagranicznych wskazują, że nie zawsze pododdziały rozpoznawcze wykonują zadania, do których zostały powołane i wyszkolone, bądź realizacja tych zadań jest działaniem marginalnym w toku ich codziennej służby. Największe problemy dostrzec można w wykonywaniu zadań przez pododdziały rozpoznania ogólnowojskowego. Wielokrotnie jednak opinie uczestników wskazują, że zamiast prowadzić działalność rozpoznawczą pododdziały te wykonywały działania patrolowe oraz konwojowe. Wynika to w dużej mierze z ograniczonych struktur, których tworzenie nie jest uzależnione od potrzeb wynikających z postawionych zadań. Ciekawe jest, iż w ramach organizacji XIV zmiany PKW AFGANISTAN nie przewidziano w etacie kontyngentu miejsca dla pododdziału rozpoznania ogólnowojskowego. Zasadne byłoby przeprowadzenie szczegółowych badań, które mogłyby stanowić podstawę do wydania tego typu decyzji. Niemniej na tym etapie można wygenerować kilka prawdopodobnych źródeł problemu.

Pierwszym może być fakt, który świadczy o małej skuteczności działań rozpoznawczych realizowanych przez rozpoznanie ogólnowojskowe. Dowiedziono wszakże, iż najskuteczniejszy sposób zdobywania informacji w tamtych warunkach stanowią osobowe źródła informacji. Opracowaniem oraz zdobywaniem informacji za ich pośrednictwem zajmują się wysoko wyspecjalizowane i świetnie wyszkolone pododdziały HUMINT zarówno krajowe, jak i sojusznicze, posiadające własne komórki analizy danych. Ponadto tego typu działaniami zajmują się również Wywiad i Kontrwywiad.

Jako drugi powód rezygnacji z rozpoznania konwencjonalnego można wskazać zbyt niski poziom wyszkolenia żołnierzy rozpoznania. Samo istnienie bowiem względnie poprawnego systemu szkolenia nie rozwiązuje problemu, ponieważ szkoły oficerskie i podoficerskie nie przygotowują odpowiednio kadry dowódczej w specjalności rozpoznania. Problem ten jest znany od lat i wielokrotnie omawiany zarówno wśród żołnierzy z jednostek wojskowych, jak i na różnego typu konferencjach czy naradach. Ponadto przyczyną problemu związaną z wyszkoleniem już nie tylko pododdziałów rozpoznawczych, ale wszystkich pododdziałów Wojsk Lądowych w zakresie rozpoznania i armii państw sąsiednich, należy upatrywać w powszechnym lekceważącym stosunku dowódców wszystkich szczebli do zajęć z rozpoznania i armii innych państw. Sytuacja ta może wynikać z tego, iż sprzęt pododdziałów rozpoznawczych jest stary i praktycznie uniemożliwia szkolenie programowe.

Kolejną przeszkodę może stanowić nieskoordynowana polityka kadrowa praktycznie uniemożliwiająca uzyskiwanie specjalistów na potrzeby rozpoznania. Przykładem są sytuacje, w których na stanowiska w jednostkach wyznaczani są żołnierze bez przygotowania specjalistycznego¹⁰. Niestety sytuacja taka ma miejsce nie tylko w rozpoznaniu, ale również w innych rodzajach wojsk. Ponadto system szkolnictwa nie prowadzi kursów specjalistycznych o kierunku rozpoznanie. W związku z tym w większości żołnierze uczą się w ramach samokształcenia oraz w czasie zajęć programowych.

Należy również podkreślić, iż potencjalną przeszkodą dotyczącą przygotowania pododdziałów rozpoznawczych SZRP w odniesieniu do ich wykorzystania w ramach misji poza granicami kraju jest również to, iż w początkowym okresie wykonywania działań poza granicami kraju przez pododdziały rozpoznawcze SZRP była pewna nieumiejętność wykorzystania środków szkoleniowych przez sztabowe komórki rozpoznawcze oraz częściowe niezrozumienie ich zadań oraz specyfiki działań. Problem ten jednakże stopniowo zanika ze względu na zmiany w procesie oraz w cyklu szkoleń specjalistycznych, które stają się bardziej zindywidualizowane wobec poszczególnych pododdziałów rozpoznawczych SZRP.

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza literatury przedmiotu badań oraz doświadczenie autora niniejszego artykułu pozwalają stwierdzić, iż rozpoznanie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej powinno być rozpatrywane w katego-

---

¹⁰ Zob. A. Reed Millet, P. Maslowski, *For the Common Defense: A Military History of the United States*, Simon & Schuster Adult Publishing Group, Londyn 1994.

riach systemu funkcjonalnych komórek i elementów rozpoznawczych postrzeganych jako, mówiąc kolokwialnie, uszy i oczy armii. Celem systemu rozpoznania działającego w ramach struktur Wojska Polskiego jest przygotowanie, zbieranie, przetwarzanie, rozpowszechnianie informacji w celu wsparcia procesu decyzyjnego. Składowe systemu zarówno etatowe, jak i nieetatowe, zbierają informacje. Następnie są one przetwarzane i rozpowszechniane do zainteresowanych źródeł zgodnie z zasadą „need to know”. Zasada ta umożliwia ustrzeżenie się od dostarczania nadmiernej ilości informacji do adresatów, ponieważ nadmiar informacji jest tak samo niebezpieczny w procesie podejmowania decyzji jak jej brak. Tak postrzegany system rozpoznania funkcjonuje w kraju i jest przygotowywany do funkcjonowania w ramach konwencjonalnych działań bojowych.

Należy również zauważyć, iż w związku z uczestnictwem w misjach pododdziałów rozpoznawczych SZRP poza granicami kraju ewoluują również ogólne zadania sił zbrojnych, a co za tym idzie także ich potrzeby informacyjne. W ramach misji zagranicznych przed systemem rozpoznania pojawiają się nowe wyzwania wynikające ze specyficznych warunków terenowych i obszaru zamieszkałego przez ludność nieprzyjazną oraz zagrożenia spowodowane asymetrycznością działań przeciwnika.

Reasumując, należy zauważyć, iż zasadne byłoby zwrócenie uwagi na kilka możliwych rozwiązań, które w znacznym stopniu przyczyniłyby się do poprawy bieżącego stanu rzeczy. Głównym aspektem, na który należałoby zwrócić uwagę w tym zakresie jest podniesienie rangi szkolenia w kwestii rozpoznania wśród całych Wojsk Lądowych. Ponadto wprowadzenie szkoleń specjalistycznych, polegających na praktycznej nauce oraz doskonaleniu kadry i żołnierzy, przyniosłoby w perspektywie kilku lat znaczną poprawę sytuacji. Tak więc warto podkreślić jest to, iż bez odpowiedniej kadry dowódczej, pomimo najlepszego i przemyślanego systemu szkolenia, nie będzie widać efektów zarówno w działaniach konwencjonalnych, jak i na asymetrycznym teatrze działań.

W odniesieniu do powyższych rozważań należy uznać, iż postawiony cel polegający na zdefiniowaniu zarysu problematyki dotyczącej przygotowania i wykorzystania SZRP do misji poza granicami kraju, został w pełni zrealizowany, a hipoteza zakładająca, iż właściwe przygotowanie żołnierzy SZRP stanowi istotną bazę wyjściową w zakresie możliwości wykorzystania tychże pododdziałów, została w pełni potwierdzona. Na podstawie niniejszych rozważań można wysnuć wniosek, że przygotowywanie pododdziałów rozpoznawczych SZRP jako istotnego obszaru w kontekście ich wykorzystania w zakresie misji zagranicznych jest niezwykle ważne i powinno być w jak największym zakresie wielopłaszczyznowo rozwijane.

Bibliografia

1. *Doktryna Rozpoznanie Wojskowe D/2 Sztab. Gen. 1648/2013.*
2. *Działania rozpoznawcze – tymczasowa instrukcja*, DWŁąd. Wewn. 17/2002, Warszawa 2002.
3. *Instrukcja Zgrywania Systemów Walki w SZRP DD/7.1.2*, Warszawa 2011.
4. Kajetanowicz J., *Polskie wojska operacyjne w systemie bezpieczeństwa państwa 1990-2010*, Wyd. Bellona, Warszawa 2013.
5. Kajetanowicz J., *Wojsko Polskie w systemie bezpieczeństwa państwa 1945-2010*, Wyd. Historyczne, Częstochowa 2013.
6. Łokociejewski M., *Rozpoznanie Wojskowe cz. 1. Podstawy teoretyczne*, AON, Warszawa 2003.
7. *Program Szkoleniowy DW Łąd Wewnętrzny*, 141/2009.
8. Reed Millet A., Maslowski P., *For the Common Defense: A Military History of the United States*, Simon & Schuster Adult Publishing Group, Londyn 1994.

ABSTRACT TRAINING AND SERVICE OF RECONNAISSANCE SUBUNITS OF POLISH ARMED FORCES IN OVERSEAS MISSIONS

This publication focuses on the role of reconnaissance subunits in Polish Armed Forces and aims to outline all aspects of their training and service in overseas missions. It is hypothesized that appropriate training of reconnaissance subunits is essential to enable an effective overseas mission. The paper consists of three main chapters which elaborate further on the above subject. The author focuses on defining the role of reconnaissance units in the Polish Armed Forces, their specific training requirements in respect to the ability to carry out overseas missions and identification of potential obstacles which could arise while training to work abroad. The relevant literature was searched and legislation reviewed. The author was able to conclude that above hypothesis is correct and highlighted the paramount importance of appropriate training of reconnaissance subunits as essential aspect of their overseas service. The publications includes foreword, summary and alphabetic index of bibliography used.